

Suç Önleme Çalışmalarında Kalite Beccaria Standartları

Aşağı Saksonya Eyaleti Suç Önleme Komisyonu
Landespräventionsrat Niedersachsen
Am Waterlooplatz 5 A
30169 Hannover, Almanya

info@beccaria.de

www.beccaria.de
www.lpr.niedersachsen.de
www.beccaria-standards.net



Prevention of and Fight Against Crime 2007
With financial support from the Prevention of and
Fight Against Crime Programme
European Commission
Directorate General Justice, Freedom And Security

Suç Önleme Çalışmalarında Kalite - Beccaria Standartları

Suç önlemenin amacı, bir çok kişi ve kurumun suç fiillerini engelleme ve halkın kendini güvenlikte hissetme hissini artırma hedefi ile ortaklaşa hareket etmesidir. Suç ve şiddetin çok çeşitli nedenleri ve görüntüleri vardır. Bunların ardında yatan nedenleri bulmak ve esaslı ve etken bir şekilde karşı koymak ancak tüm toplumsal güçlerin sorumluluk üstlenmesi ve ortak bir strateji geliştirmesi ile mümkün olabilir. İşte bu amaç ve gerekliliğin bilincine varılması Almanya’da Eyalet Suç Önleme Komisyonları ve benzer kuruluşların oluşturulmasına sebep olmuştur.

Federal Almanya Cumhuriyeti 16 eyaletten¹ oluşan bir federal devlettir. Almanya’da Suç Önleme çalışmaları özellikle yerel yönetimlerin ve eyaletlerin görev kapsamına girer. Şu anda 14 eyalette özellikle Suç Önleme konusunda faaliyet gösteren komisyonlar görev yapmaktadır. Bu komisyonlar genellikle İçişleri ve Adalet Bakanlığı bünyesinde faaliyetlerini sürdürse de çalışmalarını bu bakanlıkların görev sahası dışında da yürütmektedirler.

Aşağı Saksonya Eyaletinde 1995 yılından beri çalışmalarını sürdürmekte olan Aşağı Saksonya Eyaleti Suç Önleme Komisyonu (LPR) özellikle suç önleme konusunda uzmanlaşmış bir komisyondur. LPR komisyonunda çok sayıda yerel yönetim, sivil toplum kuruluşları, bakanlık ve resmi mercilerden oluşan 250 üzerinde üye organizasyon bulunmaktadır.

Aşağı Saksonya Eyaleti Suç Önleme Komisyonunun (LPR) hedefleri ve aktiviteleri:

- LPR komisyonu, yerel yönetimler düzeyindeki suç önleme çalışmalarına büyük destek verir.
- LPR konseptler geliştirir ve bu konseptlerin uygulanmasını mümkün kılan çerçeve şartları tanımlar.
- LPR suç önleme faaliyetlerindeki kalitenin güvence altına alınması ve iyileştirilmesini destekler.
- LPR bilgi ve istihbarat transferi platformu sunar.
- LPR suç önleme çalışmalarını koordine eder ve ağ oluşturma işlemlerini destekler.
- LPR ayrıca, Aşağı Saksonya Eyaleti dışındaki suç önleme alanında faaliyet gösteren kurumlar ile de işbirliği yapar.
- LPR önleme yetkilerini düzenler.
- LPR, toplumsal suç önleme faaliyetlerinin hedef, içerik ve metotlarını kamuoyuna taşır.
- LPR, halkın suç önleme faaliyetlerine angaje olmasını destekler ve teşvik eder.

LPR komisyonunun daimi çalışanları Aşağı Saksonya Eyaleti Adalet Bakanlığı personelidir. LPR komisyonunun hedef ve görevleri ile ilgili ayrıntılı bilgilere, internette www.lpr.niedersachsen.de adresinden ulaşabilirsiniz.

Eyalet Suç Önleme Komisyonunun çok yönlü aktiviteleri içinde Beccaria Programı da bulunmaktadır. Bu programın isim babası Cesare Beccaria’dır (1738-1794). Bir İtalyan hukuk filozofu ve ceza hukuku reformcusu olan Cesare Beccaria şöyle der: „Suç işlemeyi önlemek cezalandırmaktan daha iyidir “ (1764). Beccaria, Avrupa’da ve ceza hukuku alanında aydınlanmayı başlatanlardan birisidir ve aynı zamanda modern ceza politikasının öncülerindedir.

¹ Baden-Württemberg, Bavyera, Berlin, Brandenburg, Bremen, Hamburg, Hessen, Mecklenburg Vorpommern, Aşağı Saksonya, Kuzey Ren Vestfalya, Rheinland-Pfalz, Saarland, Saksonya, Saksonya-Anhalt, Schleswig-Holstein ve Thüringen.

Suç Önleme Projelerinin Kalitesini Güvence Altına Almada Kullanılan Beccaria Standartları²

Günümüzde suç önleme projelerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine dair neredeyse yok denilebilecek kadar çok az sayıda kalite kriteri bulunmaktadır. Bu konuda ulusal ve Avrupa çapında bilgi alışverişi yapılmasını sağlayacak sistemler de daha başlangıç safhasındadır.

Proje planlaması ve uygulamasının kontrol edilmesinde ölçüt olarak standartların uygulanması, suç önleme projelerinin etkilerinin değerlendirilmesi ve çalışmaların daha çok kalite odaklı olarak yürütülmesi yolunda atılan ilk adımlardır.

Mevcut Beccaria Standartları „Suç Önlemede Kalite Yönetimi” konulu “Beccaria Projesi“ çerçevesinde hazırlanmıştır. Bu proje, Avrupa Birliği Komisyonunun AGIS – Programı kapsamında desteklenmektedir. Beccaria standartları, suç önleme çalışmalarının daha fazla kalite odaklı olmasını öneren temel unsur olarak düşünülmüştür. Hazırlanmış olan bu standartlar tartışma platformu için bir taslak özelliğini taşımakta olup, mümkün olduğunca geniş alanda süren bir tartışma süreci sonunda tutarlı bir şekilde iyileştirilmesi ve geliştirilmesi öngörülmüştür.

Beccaria standartlarının somut olarak uygulanması için gerekli yardımcı kaynakları (7 çalışma adımı), ücretsiz olarak internet’de www.beccaria.de sayfasından indirebilirsiniz.

Beccaria standartları, suç önleme proje ve programlarının planlama, uygulama ve değerlendirme kalitesinde dikkate alınacak şartları ve beklentileri kapsar³. Bu standartlar bir projenin aşağıda açıklanan yedi ana çalışma basamağı ile ilgilidir:

1. Problem tanımı
2. Problemin oluşma koşullarının analizi
3. Suç önleme hedefleri, proje hedefleri ve hedef grupların belirlenmesi
4. Hedefe erişmek için gerekli önlemlerin belirlenmesi
5. Proje konsepti ve uygulaması
6. Proje uygulaması ve hedefine erişilmesinin kontrolü (değerlendirme)
7. Sonuç ve dokümantasyon.

Beccaria standartları, suç önleme faaliyetlerinde görev alan konsept geliştirici, yetkili ve diğer görevlilerin, gerçekleştirecekleri suç önleme faaliyetlerinde çalışma kalitesini güvence altına almada kullanacakları bir kılavuzdur. Bu standartların amacı,

- a. suç önleme projelerini planlama, uygulama ve değerlendirme çalışmalarının, bilimsel alanda ve literatürde açıklanan kalite kriterlerine göre yapılmasını sağlamak,
- b. tasarlanan projelerin daima değerlendirilebilir olmasını sağlamak,
- c. bilim uzmanlarının, bilirkişilerin, projeyi görevlendiren ve finanse eden tarafların (proje başvuruslarında), projelerin hedefe yönelik olması ve kalitesinin değerlendirilmesi hakkında gerekli altyapı bilgisine sahip olmasını sağlamaktır.

² Yayınlayan: Aşağı Saksonya Eyaleti Suç Önleme Komisyonu. Beccaria Standartlarını 2005 hazırlayanlar: Volkhard Schindler, Jörg Bässmann, Anja Meyer, Erich Marks, Ruth Linssen. www.beccaria.de

³ Aşağıda sadece proje tanımı kullanılacaktır, bu tanım aynı zamanda programları da kapsar.

Beccaria standartları, kalite güvence sistemi ile ilgili temel koşulları açıklayan bütünsel bir programdır. Bir projenin kalitesini sağlamak ancak bütün programın koşullarını yerine getirmekle mümkün olur. Söz konusu koşullar daima birbirlerini tamamlayan koşullardır. Bu nedenle Beccaria standartlarından sadece bir noktayı dikkate almak veya bazı koşullara riayet etmemek, projenin toplam kalite seviyesine zarar veren bir yönelim olacaktır.

Aşağıda açıklanan Beccaria standartlarının noktalarının tek tek dikkate alınması veya yerine getirilmesi gerekmektedir:

1. Beccaria standardı: Problem tanımı

1.1 Mevcut problem (gerçek durum olarak) tespit edilmiş ve ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Problem tanımında aşağıdaki noktalar açıklanmış olmalıdır:

- problem tam olarak nereden kaynaklanmakta, ortaya çıkış şekilleri nelerdir, hangi ceza bölümünü ilgilendirmektedir.
- problem tam olarak belirlenecek olan alan ve mekan ile sınırlandırılmış bölümün neresinde, ne zaman ve hangi ölçüde ortaya çıkıyor.
- problemden kimler doğrudan veya dolaylı olarak etkileniyor (örneğin yaş, cinsiyet, sosyal özellikler, köken gibi kriterlerin açıklanması).
- problemin direkt veya dolaylı olarak ne gibi etkileri olduğu.
- Problemin ne kadar süreden beri var olduğu ve değişip (özellikle son zamanlarda) değişip değişmediği (örneğin ağırlaşması, özel sebepler).
- problemin somut mahalde çözümünü yönünde önceden bir çalışma yapıp yapılmadığı. Bu problemin çözülmesinde şu anda kimler ve nasıl çalışıyor veya gelecekte kimler görev almalı (örneğin gençlere yardım hizmeti, öğretmenler, polis, savcılık)? Problem çözümü için hangi yaklaşımlar (önlemler) seçildi ve bunun sonucunda ne gibi bir başarıya veya başarısızlığa erişildi.

1.2 Proje inisiyatifinin kimde olduğu veya bu projenin hangi sebepten dolayı uygulandığı (örneğin halktan gelen şikayetler, Gençlik Dairesi veya polis tarafından yapılan bildirimler).

1.3 Problemin çözümü için esas olarak eyleme geçilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır.

2. Beccaria Standartı: Problemin oluşma koşullarının analizi

2.1 Tespit edilen problemin açıklanabilmesi için kuramsal veya bilimsel bulgular kullanılır ve ayrıca ihtibari gözlemler dikkate alınır.

2.2 Problemin ortaya çıkmasına sebep olan ve önemli olarak görülen etkenler dikkate alınmış ve tanımlanmıştır. Bu etkenlere risk faktörleri⁴ ve koruma faktörleri⁵ de dahildir.

⁴ Risk faktörleri örneğin çocukların ihmal edilmesi, aynı yaş grubundaki suç işlemiş gençler ile temas kurma, bazı semtlerin ihmal edilmesi gibi durumların davranışlara negatif yönde etki etmesi olabilir.

⁵ Koruma faktörleri suç işlemeyi zorlaştırabilir veya önleyebilir. Bunlara örneğin gençlerin ebeveynlerine sağlam duygular ile bağlanması, otomobillere alarm sistemlerinin takılması, korku yaratabilecek özelliklere sahip halka açık

3. Beccaria Standartı: Suç önleme hedefleri, proje hedefleri ve hedef grupların belirlenmesi

Hedeflerin belirlenmesinde temel olarak, suç önleme hedefi ile proje hedefi ayrı tutulacaktır. Her bir proje suç önleme hedeflerini ve proje hedeflerini kesin ve ayrıntılı bir şekilde tanımlayacaktır.

Suç önleme hedefleri (bazıları bu hedefleri üst hedef, global hedef veya genel hedefler olarak da tanımlanmaktadır) daima projenin, esas suç önleme unsuruna yöneliktir. Bu hedefler, suçun önüne (objektif olarak) geçilmesi (suç fiillerinin engellenmesi ve / veya azaltılması) veya subjektif güvenliğin iyileştirilmesidir (güvenlik duygusunun güçlendirilmesi veya suç fiillerine karşı korkunun azaltılması). Bir projenin suç önleme hedefi olarak örneğin, A şehrindeki okullarda okuyan gençlerde yaralama olaylarının %30 azaltılması olabilir.

Buna karşın **proje hedefleri** bir projenin gerçekleştirilmesi ile elde edilmesi istenen direkt hedeflerdir. Suç önleme hedefi olarak okullardaki genç öğrencilerde yaralama suçlarını azaltmayı amaçlayan bir projenin hedefleri şunlar olabilir: Genel okul ortamının iyileştirilmesi, özellikle çatışmalarda ve kavgalarda gençlerin sosyal yetilerinin güçlendirilmesi, okul binası içinde ve sınıflarda sosyal kontrolün yükseltilmesi. Proje hedefleri, suç önleme hedefleri ile kuramsal bir bağlantı içinde olmalıdır: Proje hedefine ulaşılması ile birlikte aynı zamanda bunun ardında duran suç önleme hedefine de ulaşabilmenin mümkün olduğu açık olarak anlatılabilir.

Böylece kriminoloji kuramlarını veya kuramsal olarak gerçekleştirilmiş kabuller veya ampirik bulguları temel alarak, yukarıdaki örnekte kalmak istenirse “genel okul ortamının iyileştirilmesi”, “özellikle çatışmalarda gençlerin sosyal yetilerini güçlendirme” ve “okul binası içinde ve sınıflarda sosyal kontrolün artırılması” gibi proje hedeflerinden her birinin, “okullarda okuyan genç öğrencilerde yaralama olaylarını azaltma” olarak belirlenmiş olan suç önleme hedefine erişimde uygun birer suç önleme metodu olarak belirlenmesi sağlanmalıdır.

- 3.1 Suç önleme hedefleri tanımlanmıştır. Bu hedefler problem tanımından türetilmiş, detaylı bir şekilde formüle edilmiş, ölçülebilir ve olması gereken durumu açıklayan hedeflerdir.
- 3.2 Suç önleme hedeflerinin hangi hedef grupları temel aldığı belirlenmiştir.
- 3.3 Suç önleme hedeflerine erişilip erişilmediği ve hangi ölçüde erişildiğini kontrol edecek endikatörler (kodlar) belirlenmiştir.
- 3.4 Belirlenen suç önleme hedeflerine erişmek için uygun olan strateji veya suç önleme metotları seçilir. Seçilen strateji veya suç önleme metotlarının gerekçesi açıklanır. Bu çalışmada literatürden alınan bilgiler ve sahada elde edilen tecrübeler dikkate alınır. Seçilen strateji veya suç önleme metotları temelinde proje hedefleri⁶ somut olarak adlandırılır.
- 3.5 Proje hedeflerine erişilmesinin hangi hedef grupları etkileyeceği belirlenir. Hedef gruplar burada ayrıntılı şekilde tanımlanmıştır (örneğin belirli yaş veya sosyal özelliğe sahip gruplar).
- 3.6 Erişilmesi planlanan proje hedeflerinin hangi süre içinde veya hangi tarihe kadar (çalışma süresi) erişileceği belirlenir.

alanların iyi aydınlatılması ve açık bir görünüme sahip olması sayılabilir.

⁶ Proje hedeflerinin hedef grupları ile suç önleme hedeflerinin hedef gruplarının aynı olması gerekmez. Böylece söz konusu „Genel okul ortamının iyileştirilmesi“ adlı örnekte proje hedefinin yönlendiği hedef grup öğretmenler (veya okul idaresi), suç önleme hedefinin yönlendiği hedef grup ise gençlerdir.

4. Beccaria Standartı: Hedefe erişmek için gerekli önlemlerin belirlenmesi

- 4.1 Proje hedeflerine erişmek için gerekli önlemler türetilmiş ve gerekçelendirilmiştir.
- 4.2 Alınan önlemlerin proje hedefleri için belirlenen hedef gruplara erişmek için uygun olduğu belirlenmiştir (bu, diğer önlemlerin yanısıra hedef grubun dahil edilmesi / katılımı sağlanacaktır).
- 4.3 Önlemlerin uygulanması için gerekli zaman, personel, uzmanlık kaynaklarının ve finansal ve nesnel kaynakların mevcut ve kullanılabilir olduğu açıklanmıştır.
- 4.4 Proje hedeflerine erişilip erişilmediği ve hangi ölçüde erişildiğini kontrol edecek endikatörler (kodlar) belirlenmiştir.
- 4.5 Hedef gruplara erişilip erişilmediği ve hangi ölçüde erişildiğini kontrol edecek endikatörler (kodlar) belirlenmiştir.

5. Beccaria Standartı: Proje konsepti ve uygulaması

- 5.1 Proje konsepti yazılı olarak kayda geçirilmiştir. Bu konsept projeyi gerekçelendirme, belirleme, düzenleme, uygulama ve değerlendirme için gerekli olan tüm düşünce ve planları kapsar.
- 5.2 İşbirliği yapma olanakları (partner organizasyonlar ile) ve sinerji olasılıkları gözden geçirilmiş ve açıklığa kavuşturulmuştur. Yapılan ağ bağlantıları hedef odaklı, sağlam ve fayda getiricidir.
- 5.3 Önlemlerin uygulanması için zaman, personel, uzmanlık, finansman kaynakları ve nesnel kaynaklar açısından tahmini ne kadar bir gereklilik olduğunu belirten kaynak planı hazırlanmıştır.
- 5.4 Projenin uygulama süresi belirlenmiştir.
- 5.5 Proje konsepti, projeye yabancı olan uzman kişi veya grup (harici veya kendi organizasyonunuza ait) tarafından incelenmiş veya kontrol edilmiştir.
- 5.6 Proje planlamasından ortaya çıkacak proje maliyeti ile beklenen sonuç ve etkileri (veya ulaşılmaması istenen proje hedefleri) arasındaki oran, projeye katılan katılımcılar ve / veya projeye yabancı olan uzman kişi veya grup tarafından incelenmiş ve uygun veya kabul edilebilir bulunmuştur. Planlanan projenin muhtemel alternatifleri araştırılmıştır.
- 5.7 Alınacak önlemler ile ilgili yetki ve sorumluluk alanları belirlenmiştir. Katılımcılar (görevlendiren, proje planlayıcısı, gerektiğinde hedef gruplar, kooperasyon partneri) arasında gerekli olan anlaşmalar yazılı olarak kayıt altına alınmıştır.
- 5.8 İlgili çalışma aşamalarını, yetkili kişileri ve öngörülen zaman tablolarını detaylı olarak gösteren bir proje çalışma planı hazırlanmıştır.

- 5.9 Proje uygulamasının (proses değerlendirmesi) ve öngörülmesi halinde proje etkilerinin (etki değerlendirmesi) kontrol edilmesi başlangıçtan itibaren proje çalışma planına dahil edilecektir.
- Proses değerlendirmesi yapılacaktır. Bunun için proje uygulamasının kontrol edilmesi ve hedef gruplara erişme konsepti hazırlanacak ve proje konseptine dahil edilecektir.
 - Proje hedeflerine ve projenin suç önleme hedeflerine erişilme derecesinin kontrol edilip edilmeyeceği belirlenecek ve gerekçelendirilecektir (etki değerlendirmesi). Değerlendirme çalışmasının yapılması kararlaştırıldığı takdirde bir araştırma planı hazırlanacak ve değerlendirme çalışması proje konseptinde dikkate alınacaktır.
 - Self değerlendirme ve/veya yabancı kuruluş tarafından yapılacak değerlendirmenin mi uygulanacağı belirlenecek ve gerekçelendirilecektir. Self değerlendirme yapılması halinde, dışarıdan uzman-metodik danışmanlık hizmetinin gerekliliği incelenecektir.
- 5.10 Proje süreci ve uygulaması başlangıçtan itibaren kayıt altına alınacak, proje uygulamasının tüm işlem basamakları ve orijinal plandan sapmalar belirlenecek ve gerekçelendirilecektir.
- 5.11 Proje yapısı değişen şartlara uyum sağlayacak şekilde düzenlenecektir. Eksiklikler meydana geldiğinde iyileştirme önlemleri belirlenecek ve uygulanacaktır.

6. Beccaria Standartı: Proje uygulaması ve hedefe erişilmesinin kontrolü (değerlendirme)

- 6.1 Öngörülen hedef gruplara erişme derecesi (oran, sayı) belirlenmiştir. Bu erişme derecesine varma ve varmamanın sebepleri açıklanacaktır.
- 6.2 Hangi değişikliklerin hangi ölçüde meydana geldiği belirlenmiştir: Mevcut durum koyulan suç önleme hedefleri yönüne doğru ne kadar değişiklik göstermiştir (gerçek durum ve olması gereken durumun kıyaslanması)? Mevcut durum koyulan proje hedefleri yönüne doğru ne kadar değişiklik göstermiştir (gerçek durum ve olması gereken durumun kıyaslanması)?
- 6.3 Meydana gelen değişikliklerin ne derecede alınan önlemlerden kaynaklandığı veya bu önlemlerden kaynaklanıp kaynaklanmadığı belirlenecek ve açıklanacaktır: Suç önleme hedeflerine erişme veya erişememe hangi sebeplerden kaynaklanıyor? Proje hedeflerine erişme veya erişememe hangi sebeplerden kaynaklanıyor?
- 6.4 Planlanmış olmayan yan etkilerin oluşup oluşmadığı belirlenecektir: Eğer yan etkiler oluştuysa hangi yan etkiler ve ne derecede oluştu?

7. Beccaria Standartı: Çıkarılan sonuçlar ve proje dokümantasyonu

- 7.1 Proje sonunda ayrıntılı bir proje dokümantasyon çalışması yapılacaktır. Bu çalışma çerçevesinde proje kapsamında elden edilen merkezi bilgi ve tecrübeler kayda geçirilir, sonuçlar çıkarılır, nihai rapor hazırlanır ve son olarak proje dokümantasyonu veya proje sonuçları kamuoyuna açıklanır.
- 7.2 Proje kapsamında elden edilen merkezi bilgi ve tecrübeler derlenir ve sıralanır:
- Koyulan hedeflere (proje hedefleri, suç önleme hedefleri) ne ölçüde erişildi?
 - Sonuçlar proje için ne anlama geliyor?
 - Hedeflere erişilmesi veya erişilememesi nelere bağlı?
 - Planlama ve uygulama safhasında ne gibi zorluklar yaşandı, hangi olumlu veya olumsuz tecrübeler edinildi?
 - Bunların dışında hangi merkezi bilgi ve tecrübeler edinildi?
- 7.3 Projeden elde edilen tecrübe, bilgi ve sonuçlardan ne gibi bir sonuç çıkartılabilir:
- Çözüm için seçilen metot başarıya ulaştı mı? Bu metot genişletilebilir mi?
 - Algılanan zayıf noktalar için hangi iyileştirme önerileri, uygulama tavsiyeleri veya çözüm olanakları türetilebilir?
 - Burada a.) gelecekte yapılacak projelerin konusu ve b.) gelecekte yapılacak değerlendirmenin konusu olabilecek belirli sorular var mı?
 - Elde edilen sonuçlar en çok hangi (proje) partnerin veya diğer kurumların işine yarayacaktır?
 - Elden edilen tecrübe ve bilgiler sürmekte olan projenin uyarlanması veya modifikasyonunda veya muhtemelen bunun devamı olabilecek başka bir projenin geliştirilmesinde kullanılacak mı?
 - Proje süresi boyunca projenin sürdürülebilirliği nasıl sağlanabilir (örneğin şu andaki mevcut hizmet yapılarına entegre edilmesi ile)?
 - Proje, başka hedef gruplar ve farklı sosyal çevre şartları için de uygulanabilir mi?
- 7.4 Projenin sonuç raporu hazırlanmıştır. Bu raporda aşağıdaki konular açıklanmıştır:
- Proje konsepti
 - Projenin uygulanması
 - Proje sonuçları
 - Değerlendirme sonuçları
 - Elde edilen proje hedeflerini kontrol etmek için numune seçimi ve numune büyüklükleri ve endikatör veya kriterler ile değerlendirme planı hazırlama
 - Çıkarılan sonuçlar.
- 7.5 Proje dokümantasyonuna diğer kişiler ulaşabilir. Proje sonuçları yayınlanır.